

következik abból, hogy a törvény a közjegyzői okiratot a jogügylet érvényességének előfeltételéül teszi. A jogügylet tehát, ha nincs közjegyzői okiratban foglalva, érvényesen létre sem jött, ép ily kevésbé, mintahogy nem kötelező ma már a szóbeli ingatlan-átruházás és e téren sem lehet hivatkozni a szóbeli lekötöztetésben rejlő saját tényre. Hogy arra vonatkozóan pedig, hogy a házastársakra előírt közjegyzői okirati kényszer nem csupán harmadikok, hanem a házastársak érdekében is állítottatott fel, a jogász *communis opinio* igazolására az irodalmi nézetek egyenkénti összeállítása helyett utalunk Raffay Magánjogi kézikönyvére (3. kiadás, I. kötet, 492. lap, 1. jegyzet).

A saját tény ható erejére, illetve e hatóerő korlátaira idézzük Andre Weissnek, a híres francia nemzetközi jogásznak, klasszikus szabatsósággal fogalmazott mondatát. *Le principe de l'autonomie ne s'applique donc, que dans la mesure, ou la volonté des parties est souveraine.* (Ma nuel du droit international privé 114. lap.) B. S.

A valorizáció kezdő időpontja. A Kuria gyakorlata állandó, de már következetesnek mondható fejlődéssel szabadulni igyekszik mindazon, a dolog lényegét nem érintő elméleti mankóktól, amelyekkel a kezdődő valorizációs gyakorlat szívesen támaszkodott alá a valorizációs álláspontot. Kialakultnak mondható a gyakorlatban az a legtöbb tanács ítéleteiben visszatérő tétel, hogy a késedelem nem előfeltétele a valorizációnak, mindinkább hangsúlyozást nyer, hogy a valorizáció megítélésénél a főszempont a pénzromlás terhének méltányos megosztása, annyira, hogy egyik-másik ítélet szinte már szabályként emlegeti a valorizáció megosztását, amellyel szemben csak külön indokolttság alapján foghat helyet a teljes valorizáció. Kétségtelen, hogy a valorizációs javaslat, amelynek valorizációellenes rendelkezései helyes gyakorlati ösztönrel a Kuria judicaturájára nem voltak befolyással, egy ponton mégis lényeges tisztázást hozott, amikor a valorizáció fő feladatául a kötelein keletkezése óta bekövetkezett pénzromlás kiegyenlítését tekinti. A Kuria gyakorlatában a legtarkább képet épen azon a területen találjuk, hogy mely időponttól kezdődjék a követelések valorizálása. A nagyjában egységes gyakorlat ezen a területen mutatja a legnagyobb tarkaságot. A valorizációs javaslat előbb említett elvi tisztázottsága a gyakorlatnak szabályként a részleges valorizáció melletti állásfoglalása, amely lehetővé teszi, hogy az összes körülmények méltányos vizsgálatával a valorizációnak az a kulcs állapíttassék meg, amely az eset körülményeinek legjobban megfelel, sürgetővé tesz, hogy a valorizációs gyakorlat egységességét, a valorizáció kezdőpontja tekintetében is megteremtse a Kuria. A kezdő időpontul a bírói gyakorlatban sűrű változatban elfogadott mechanikus támaszpontok a valorizációs méltányossággal sehogyan sem egyeztethek össze. Egyetlen igazságos alap kínálkozik a gyakorlat egységesítésére és pedig, hogy a pénzromlás teljes időtartama vételessék figyelembe, vagyis a követelés keletkezése óta beállott értécsökkenés. Ami méltányosság az adós javára gyakorlandó, arra elégséges teret nyújt a valorizációs kulcs megállapítása. Meg kell szünni annak a szinte kockaszerű eljárásnak, hogy egy látszólagosan magas valorizációs kulcs is valójában csak egy töredék valorizációt jelentsen, annak folytán, hogy a valorizáció kezdő időpontját túl késői momentumhoz fűzi.

Ha a Kuria a kezdő időpont tekintetében egységes álláspontra fog heiyezkedni, meg fog szünni az a nyomasztó helyzet, amely a kezdő időpont bizonytalansága folytán ma tájékozatlanságban hagyja a feleket és nem kapnak a felek biztos zsinórímér

téket arra, hogy bírói beavatkozás nélkül a kölcsönös méltányosság alapján mint rendezzék el jogviszonyaikat. Azonkívül az a lehetőség, hogy a perben sikerülni fog a bírósággal egy esetleg késői időpontot elfogadtatni a valorizáció alapjául, egyenesen csábítja a rosszhiszemű adósokat a perbe bocsátkozásra és minden esetre gátja a jogviszonyok békés perenkívüli rendezésének

B. S.

K. T. 59. § 4. pont, vagy Ipt. 94. § b) pont? (Jogegységi zavarok.) Meglehetősen nehéz volna választ adnunk arra a kérdésre, hogy a kereskedelmi alkalmazott rögtöni elbocsátásához elegendő törvényes ok forog-e fenn már akkor, ha *egy* munkanapon szünetel, avagy ahhoz *három* napi igazolatlan távollmaradás szükséges?

Az egy napos szünetelés álláspontján van az Ipartörvény 94. § b) pontja; míg a K. T. 59. § 4. pontja három napos szünetelést kíván ahhoz, hogy a munkaadó a fegyelemsértés leg súlyosabb konzekvenciáját, a rögtöni hatállyal való elbocsátást alkalmazottjával szemben joghatályosan levonhassa.

Való igaz, hogy az I. T. későbbi keletű a K. T.-nél, ám ennek vonatkozó intézkedését kifejezetten hatályon kívül nem helyezte és a két törvény terminológiája sem egészen azonos, mert a K. T. „kereskedelmi segédszemélyzet”-ről beszél, míg az I. T. ipari alkalmazottakat említ.

Kissé különösen hat azonban, hogy ebben a kérdésben, amely legalább is 40 évvel ezelőtt, az I. T. keletkezése idejében nyerte aktuálitását, a jogfejlesztésre elsősorban hivatott munkaügyi felelősségi bíróság: a budapesti kir. törvényszék tanácsai homlokegyenest ellenkező gyakorlatot folytatnak.

Hivatkozom két, a legújabb időben keletkezett ítéleti döntésre:

a) H. I. magántisztviselő felmondási időre járó illetményét követelte munkaadójától. A tényállás szerint utóbbi határozott tilalma ellenére kijelentette, hogy nyári szabadságra utazik; átadta a rábízott kulcsokat stb. hivatalnoktársának, a következő munkanapon tényleg nem is jelentkezett munkára, mire a főnök levélileg rögtöni hatállyal elbocsátotta. A bíróság előtt azaz védekezett, hogy egy munkanapon való igazolatlan távollét még nem jogos ok az azonnali elbocsátásra. Az elsőfokú bíróság az I. T. 94. § 2. pontja alapján jogosnak mondta ki az elbocsátást ítéletében, amelyet a felelősségi bíróság rendelkező részében helybenhagyott, ám indoklásában azt emelte ki, hogy a K. T. 59. § 4. pontja volna alkalmazandó, mert ez élő törvényhely és különben is kétség esetén az alkalmazottra nézve kedvezőbb törvényt magyarázat követendő; ellenben a tényállás alapján úgy találta, hogy H. I. kötelességének teljesítését macacsul megtagadta, miért is rögtöni elbocsátás ez oknál fogva mégis jogosnak tekintendő. (51. Pl. 3245/1926. sz.)

b) B. L. kereskedősegéd ugyancsak felmondási illetményeit perelte; beigazolást nyert a perben, hogy nevezett másfél munkanapot igazolatlanul mulasztott. A kir. járásbíróság felperest ez oknál fogva keresetével elutasította s a felelősségi bíróság az ítéletet helybenhagyta, kiemelve indoklásában, hogy „a felperes által hivatkozott K. T. 59. § 4. p. helyébe az Ipt. 94. § b) pontja lépett, ennek rendelkezése szerint pedig már az alkalmazott rögtöni hatállyal akkor is elbocsátható, ha a munkaadó akarata ellenére 1 egész munkanapon át igazolatlanul szünetel.” (Bp. kir. törvényszék, 38. Pl. 1452/1926. szám.)

A két ellenkező felfogású ítélet csaknem egy időben került ki ugyanazon bíróságunktól s ezek után joggal állhatunk tanács-